

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. I. Duplici conclusione utraque difficultas resolvitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

ARTICULUS III.

An iure veteri Ecclesiastico, vel novo, per Tridentinum inducto, irritentur matrimonia consensu clandestino facta?

43. Certum est, spectatâ solâ rei naturâ, & semota constitutione Ecclesiastica, vel civili, consensum clandestinum esse sufficientem ad valorem matrimonij, ut docet D. Thomas hic qu. 45. art. 5. probatque ex eo, quod consensus de present inter legitimas personas matrimonij facit, aliaque omnia sunt tantum de solemnitate, & ad hoc adhibentur, ut matrimonium convenientius fiat unde licet omittantur, verum est matrimonium. Idem etiam docet expressè Tridentinum sess. 24. in decreto de reform. matrimonij cap. 1. initio, affirmans non esse dubium, clandestina matrimonia, libero contrahentium consensu facta, rata & vera esse matrimonia, quamdiu Ecclesia ea irrita non fecit.

44. Certum etiam est, matrimonia clandestina fuisse semper ab Ecclesia prohibita, adeoque fuisse semper illicita inter Christianos, ut docet idem Concilium capite cit. sic dicens: *Sancta Dei Ecclesia ex iustissimis causis illa semper detestata est, atque prohibuit.* Idem etiam patet ex decreto Hormisdæ Papæ, relatô causâ 30. qu. 5. his verbis: *Nullus fidelis, cuiusvisque conditionis sit, occulte nuptias faciat, sed benedictione acceptâ à sacerdote, publicè nubat in Domino.* Et Innocentius III. cap. 30. de clandest. despons. *Prædecessorum* (inquit) *nostrorum vestigijs inherendo, clandestina conjugia penitus inhibemus, prohibentes etiam, ne quis Sacerdos talibus interesse presumat.* Solum ergo difficultas est, an talia matrimonia initio Ecclesiæ fuerint non modo prohibita & illicita, verum etiam invalida, vel saltem per Tridentini decretum potius irritentur? Pro resolutione sit

§. I.

Duplici conclusione utraque difficultas resolvitur.

45. Dico primò, ante Tridentinum matrimonia clandestina nunquam fuisse invalida. Est contra Pontium, & quosdam alios, existimantes ea fuisse invalida à tempore Apostolorum usque ad tempora Hormisdæ Papæ, qui sedet anno 514. vel etiam usque ad tempora Pelagij, qui Ecclesiam rexit anno 555. præcipuum ipsorum fundamentum sumitur ex decreto Evaristi, relatô cap. *Aliter* 30. qu. 5. in quo Pontifex clandestina matrimonia appellat adulteria, contubernia, stupra, fornicationes, quia nimirum ea irritaverat. Unde Concilium Colonienſe sub Paulo III. celebratum parte 7. cap. 47. hæc habet: *Oportandum ut canon Evaristi Pontificis Concilio generali renovetur, tollanturque illa clandestina matrimonia, quæ invitis parentibus ac propinquis, veneris potius quam Dei causâ contrahuntur. Interea verò donec Ecclesia de hoc prospiciat si non irrita, prohibita saltem sint.*

46. Nostra tamen conclusio communis est apud Theologos, illamque docere videtur Tridentinum cap. 1. decreti de reform. matrim. verbis supra relatis, quibus ait: *Dubitandum non esse, clandestina matrimonia, rata & vera fuisse, quâdiu Ecclesia ea irrita non fecit, his enim verbis*

A innuere videtur, Ecclesiam nunquam ante illud Concilium irrita fecisse clandestina matrimonia.

Addo, quòd si fuisset lex aliqua Ecclesiastica, quæ ante Tridentinum matrimonia clandestina irritasset, huius haud dubiè Concilium fecisset mentionem, eamque se renovare declarasset (sic aut paulò post, loquendo de proclamationibus matrimonio præmittendis, ait se quoad illas renovare decretum Concilij Lateranenſis sub Innocentio III.) Præsertim, cum non deessent ex Patribus, & ex Doctoribus Concilij, qui dubitarent, esse Ecclesia matrimonia clandestina irritare, & materiam aut formam Sacramenti matrimonij aliquo modo immutare, ut videre est in actis Concilij, & apud Spondanum ad annum Christi 1563. Unde

B Ad auctoritatem Evaristi supra adductam, 47. dicendum, illum matrimonia clandestina appellasse adulteria, stupra, fornicationes, in foro duntaxat externo, in quo Ecclesia ea non præsumit valide contracta, eo ipso quòd contra ipsius prohibitionem celebrata sunt. Eodem modo explicari possunt Patres Concilij Colonienſis, vel responderi potest, Consilium dixisse id, quod supra retulimus, non definiendo, sed quorundam Doctorum sententiam, ut probabilem sequendo.

C Dico secundò, Jure novo per Tridentinum 48. inducto, matrimonia clandestina irrita esse. Patet ex Tridentino sess. 24. decreto de reform. matrim. cap. 1. ubi sic dicitur: *Qui aliter, quam præſente Parocho, vel alio sacerdote, de ipsius Parochi, seu Ordinarij licentia, & duobus, vel tribus testibus matrimonium contrahere attentaverit, eos sancta Synodus ad sic contrahendum omnino inhabiles reddit, & huiusmodi contractus irritos & nullos esse decernit, prout eos præſenti decreto irritos facit & annullat.* Ex quibus liquet, Tridentinum matrimonia clandestina irritare, & nomini clandestini matrimonij illud intelligere, cui non interest proprius Parochus, aut alius Sacerdos de ejus licentia cum duobus saltem testibus; unde licet publicè coram alijs multis matrimonium contrahatur, si tamen fiat sine præſentia Parochi & testium, clandestinum cenſetur ab Ecclesia.

§. II.

Solvitur difficile argumentum, & breviter explicatur, quæ ratione Tridentinum matrimonia clandestina irritare poterit.

E Circa prædictum Tridentini decretum gravissima est difficultas, quomodo potuerit Ecclesia matrimonia consensu clandestino facta irritare, cum enim matrimonium sit Sacramentum, cuius materia & forma sunt ipsi consensus conjugum verbis vel alijs signis expressi, ut disput. 2. ostendimus, & Ecclesia non habeat potestatem mutandi materias & formas Sacramentorum (hoc enim est proprium potestatis excellentiæ quæ est in Christo) non videtur, quæ ratione Ecclesia potuerit facere quòd consensus clandestinus, qui ante Tridentinum erat sufficiens materia & forma matrimonij, non sit amplius sufficiens materia & forma illius. Et augetur difficultas ex eo, quòd matrimonium ex una parte sit contractus naturalis, ita ut iure naturæ consensus inter personas habiles faciat verum matrimonium; & ex alia, Ecclesia non possit irritare aut variare ea, quæ sunt juris naturæ.

Aaaa

Hæc